

Justyna Jerzyk-Wojtecka

Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego

e-mail: justyna.jerzyk@lib.uni.lodz.pl

Ogólnopolska konferencja *Kultura książki i informacji*

DOI: <https://doi.org/10.18778/0860-7435.36.08>

17 lutego 2023 r. odbyła się Ogólnopolska konferencja *Kultura książki i informacji*, zorganizowana przez Katedrę Informatologii i Bibliologii Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ) oraz Sekcję Kultura Książki i Informacji działającą w ramach Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. W skład komitetu naukowego konferencji, pod kierownictwem dr hab. prof. UŁ Marioli Antczak, weszli: dr hab. prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (UMK) w Toruniu Małgorzata Kowalska-Chrzanowska, dr hab. prof. Uniwersytetu Wrocławskiego (UWroc) Aneta Firlej-Buzon, dr hab. Agnieszka Wandel z tej samej uczelni oraz dr hab. prof. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS) w Lublinie Anita Has-Tokarz.

Wydarzenie było pierwszym spotkaniem nowej sekcji Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. Jego celem była integracja środowiska naukowego związanego z bibliologią i informatologią. Przewodniczącą sekcji jest Mariola Antczak. Jednodniowe sympozjum składało się z dwóch sesji oraz obrad stolikowych, połączonych z promocją publikacji Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego, przede wszystkim książki *Organizacja konferencji naukowych* pod red. Marioli Antczak i Grzegorza Czapnika. Obrady rozpoczęło uroczyste otwarcie konferencji przez Mariolę Antczak, która była także moderatorem pierwszej sesji.

W pierwszym wystąpieniu Małgorzata Kowalska-Chrzanowska przedstawiła działania bibliotek akademickich jako społecznościowych centrów nauki obywatelskiej, szczególnie zwróciła ona uwagę na możliwości włączania i angażowania obywateli do prac naukowych, zbierania przez nich danych, formułowania problemów badawczych, crowdsourcingu oraz gier poważnych. Omówiła obszary zaangażowania bibliotek akademickich w Polsce i za granicą.

Prof. Uniwersytetu Warszawskiego (UW) dr hab. Małgorzata Kisilowska-Szurmińska w swojej prezentacji skupiła się na problematyce działalności bibliotek w sytuacji kryzysu. Posiłkując się głównie działalnością bibliotek w dobie pandemii Covid-19 zobrazowała, jak wspierały, pomagały i opiekowały się społeczeństwem w tym okresie. Oceniała także przygotowanie bibliotek do funkcjonowania w takich okolicznościach oraz zarządzanie kryzysowe. Wykazała konieczność dalszych badań nad tymi zagadnieniami.

Z kolei dr hab. Agnieszka Chamera-Nowak z UW omówiła *Problemy polskich czasopism bibliologicznych na przykładzie „Z badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi”*. Zwróciła uwagę na trudności związane z publikacjami naukowymi z dziedzin bibliologicznych zarówno od strony czasopism (wyrzucenie ze swojej dyscypliny naukowej, problemy z osiągnięciem odpowiedniej pozycji w świecie nauki i punktacji), jak i pracowników naukowych, zajmujących się tą tematyką, w tym liczne przeszkody w publikacji wyników swoich badań i w uzyskaniu odpowiedniej punktacji.

Dr hab. Ewa Repucho z Uniwersytetu Wrocławskiego przedstawiła problematykę badawczą *Typografii współczesnej książki w perspektywie nauk o komunikacji społecznej i mediach (XX/XXI w.)*. Omówione badania naukowe ujęte w szerszym kontekście edytorstwa i estetyki, w tym sztuk projektowych oraz projektowania graficznego, obejmują formę materialną książki oraz jej funkcje. Następnie dr hab. Agnieszka Wandel reprezentowała Uniwersytet Wrocławski. Przedstawiła wyniki swojego projektu badawczego, nad którym pracowała wraz z dr hab. Natalią Paprocką (Instytut Romanistyki UWroc) w wystąpieniu *Ideologia – tabu – przekład. Książki dla dzieci i młodzieży popularyzujące wiedzę o seksualności*. Projekt badawczy skupiony został wokół wzorców promowania postaw i zachowań w książkach o takiej tematyce. Zawierał także identyfikację czynników zewnętrznych kształtujących przekaz do młodzieży o seksie i seksualności, zarówno na poziomie językowym, jak i bibliologicznym.

Anita Has-Tokarz w swoim wystąpieniu *Książkomorfoza. Przekształcenia formy książki w kontekście zmiany pokoleniowej w czytelnictwie* zajęła się zagadnieniem transformacji postaci książki tak, aby mogła ona odpowiadać nowym potrzebom użytkowników, szczególnie z pokolenia ‘alfa’ i ‘beta’, czyli osób urodzonych po 2010 r. Ich nawyki związane z nieustannym dostępem do Internetu coraz mocniej wpływają na rynek książki.

Kolejna prelegentka, Aneta Firlej-Buzon, podjęła próbę oceny baz danych pod kątem obiektywnego podejścia do publikacji i instytucji badawczych w prezentacji *Bazy danych jako źródło do badań nt. dorobku naukowego uczelni na przykładzie Index Nature w latach 2014–2022*. Jako przykład wykorzystala bazę Index Nature, w której ocena jest determinowana przez wielkość instytucji oraz specjalizację. Natomiast dr inż. Mariusz Jarocki z UMK w Toruniu przedstawił wstępne wyniki badań *Architektura informacji stron WWW bibliotek akademickich w Polsce*. Swoją pracą badawczą objął strony internetowe mobilne i stacjonarne bibliotek głównych uczelni rolniczych i przyrodniczych.

Przedstawiciele Uniwersytetu Łódzkiego Mariola Antczak i dr Grzegorz Czapnik w swoim wystąpieniu *Schemat procedury badawczej oraz metody i narzędzia ewaluacji rozwiązań wayfindingowych w dużych budynkach użyteczności publicznej* omówili tematykę oceny systemów oznaczania w budynkach i przestrzeni miejskiej, skupiając się na oznakowaniu oraz możliwościach jego odczytania.

Po przerwie obiadowej w trakcie obrad stolikowych, obok promocji podręcznika *Organizacja konferencji naukowych* dyskutowano problemy poruszone podczas sesji pierwszej.

Moderatorem drugiej sesji konferencji była Małgorzata Kowalska-Chrzastowska. Jako pierwsza swoją prezentację przedstawiła prof. UŁ dr hab. Magdalena Przybysz-Stawska. W wystąpieniu *Współczesna prasa polska jako narzędzie informacji o książce – zarys problematyki (2000–2020)* skoncentrowała się na roli marketingowo-propagandowej mediów, szczególnie pism opiniotwórczych, kobiecych, młodzieżowych, hobbystycznych i katolickich; przeanalizowała również pojawiające się w prasie formy informacji o książce.

Dr Renata Malesa z UMCS w Lublinie omówiła tematykę działalności bibliotek w sferze szeroko pojętej edukacji bibliotecznej (*Biblioteka jako przestrzeń edukacji medialnej informacyjnej i cyfrowej. Zarys problematyki*). Następnie dr Przemysław Krysiński z UMK w Toruniu w wystąpieniu *Biblioteka jako przestrzeń wzmacniająca potencjał inteligentnego miasta* zaprezentował problematykę wykorzystania nowych technologii w społecznościach miejskich. Skupił się on na zagadnieniu smart city i jego wpływu na kapitał ludzki i rozwój technologiczny.

Dr Dorota Pietrzekiewicz z UW w prezentacji *Księgozbiory rozproszone – problematyka badawcza* omówiła zjawisko historycznego rozproszenia zbiorów polskich w ostatnich 200 latach oraz proces rejestracji i dokumentacji takich księgozbiorów historycznych pod egidą prof. Barbary Bieńkowskiej. Po niej dr Magdalena Paul (UW) przedstawiła wyniki *Badań porównawczych czytelnictwa w krajach Europy Środkowo-Wschodniej*. W badaniach wzięło udział ponad 17 tys. uczestników z Czech, Słowacji, Węgier, Polski, Niemiec i Austrii.

Dr Natalia Pamula-Cieślak z UMK w Toruniu zaprezentowała studium przypadku *Biblioteki szkolne na Instagramie*. W swoim badaniu wykorzystała format rolek jako nowego narzędzia promocji bibliotek. Kolejna prelegentka, dr Małgorzata Bańkowska z Akademii im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu w swojej prezentacji *Miejsce książki w sanacyjnym programie upaństwowienia kultury* omówiła ideologię zawartą w publikacjach czasopisma pilsudczyków „Pion” i jego rolę w informacji o książce.

Ostatnie dwa wystąpienia należały do studentów – podopiecznych dr Moniki Wachowicz z UŁ i dotyczyły tworzenia aplikacji mobilnych. W pierwszym z nich *Platformy no-code. Tworzymy nowy wymiar mediów* Kacper Kubicki omówił istniejące strony internetowe, umożliwiające tworzenie stron www i aplikacji bez umiejętności programowania. Prezentowane strony podzielił na platformy uniwersalne, z których może korzystać dowolny użytkownik oraz platformy dziedzinowe (takie jak: prawnicze Bryter, medyczne Pathverse, biznesowe Logotec Group). W drugiej prezentacji dwie studentki UŁ, Gabriela Dąbrowska i Karolina Graczyk, przedstawiły *Przykłady dobrych praktyk w zakresie tworzenia aplikacji mobilnych*, również korzystając z przykładowych aplikacji no-code.

Na zakończenie Mariola Antczak krótko podsumowała konferencję.